

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ambrosius Calepi||nus Bergomates: professor de||uotus
ordinis Eremitarum sancti Au||gustini: Dictionum
latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]:
earu[n]de[m]q[ue] interpre||tationu[m] collector ...**

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

O Ante C

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97871)

Ante L

Occa/instrumentū quo tracto reptanteq; super terram ferreis dentibus qbus instructū est glebe cōterunt: z agri supficibus coequat z semina cooperiunt: qbus z cratibus id sepe fiat. Ab occido seu occedo. Unde Virg. lib. ii. geor. Dultū rastris glebas q frāgit in erces: vimineasq; trahit crates. Col. li. ii. Deinde vicia pmitra seminibus seni seremus: tum glebas sarculis resoluemus: z inducta occa coequabimus.

Occare ē operire. Palla. Arbores que ablaqueatq; fuerant: occare: hoc est operire iam conuenit.

Occo as. glebā occido z cōtinuo z supra semē terrā apro. Luce. in Lato. Et me quidē non fructus modo: sed etiā ipsi terre vis z natura delectat q cū gremio molliō z subactō semē sparsus excipit. Dumū id occatū cōhiberet quo occatio q hoc efficit noiata est. Col. lib. ii. Proficindemus terras proficillamq; in liram reuocabimus: occabimus quo altius longiore humo contegatur. Cornutus. Occare est cum rustici ac ligonibus frangunt. Dicta occatio q quasi cooperit terra. Hec etiā occatio: quoniā semē sparsus operit terra. Huius cōposita sunt Inocco z deocco pro bene occo. Colu. lib. ii. Semē qd sicco solo ingestum z inoocatur est perinde ac si repositū in horreo non corumpitur. Plin. lib. xviii. Nec ipsa agricolis operosa vno sulco sata non fertur: non stercoat: nec aliud q deocatur.

Occatorius a. um. qd ad occationē pertinet. Colu. lib. ii. Bubulcorū operas tres epigunt: occatoriā vnā.

Ocha cum hauler. Cōposita dictio ex grecorū masculino articulo qui est o z x h y. aufer. Sic emi nostri componentes o cū x h y. Et in recto n abiciētes ocha dixerunt. Quidā tñ o in au pueritēs dicunt: Zucha p ocha. Est z ocha mons in insula Euboea: a quo insula quoq; ipsa qñq; dicta est oche. Debus fluuius qui in indiē mōtib; ortus Acarnaniā perluit.

Occallo/ro? callosus sum: a quo occallesco: qd est callum obduco. Plau. Coste occalluere plagis. Hierad Barcel. Duricies de genibus camelorum in illo sancto copulculo porasā frequētā occalluisse respecta est. Fauces gulonū a Seneca dicit occallisse tāq; callum obduperint ex cibis ardentibus aduersus sensū feruoris cibalis q vir suffrenat gulā heluonū magis ardentē q ardeat feruens obsoniū.

Occano z occino pe. cor. occinui z occini z occanui sm probū: cum cano cecini faciat. Et significat conuiciuz facio z quasi contra cano. Gal. lib. j. bisto. Iussi merelli ceruices occanuerunt. Supinū occentū. Galemaxi. li. j. Occentusq; sordis auditus. Fabio maximo dicituram. L. Flaminiō ministerium equituz deponendi causam prebuit.

Occento as. frequētatiū ab occino. Festus. Occētare conuiciū facere: vt apud antiquos cum id clare z cuz quodā canore fieret vt. pcul exaudiri potuisset: quod turpe habet: qz nō sine causa fieri putabatur. Plau. in pla. Hac emi illi noctu occētābūt hostiū: epurēt fores.

Occasio inq; fet. Est opportunitas tps casu pueniēs. Luce. li. rbe. Occasio est pars tps habens in se alicuius rei idoneā faciēdi aut nō faciēdi oportunitates: hęc nascit per actus humanos nō impediētes. Puer dormire facit furantibus occasione. Lausa pō est ex qua aliquid fit: vt ex pluuiis sūt cenose vie.

Occasus us. modo interitus dicitur z de vno homine z de reb; maioribus dici solet. Licero li. acad. Ac post lelij nostri occasum. Virg. Lesto: in occasu troie nec tela: nec villos vitauisse vices danai. Hodo dicitur solis mersio in oceano: quo vt Stra. inq; Euro pa z apyrica terminatur.

Occedo occedis. cessi. sum. ex ob z cedo: sicut Accedo z recedo z hmoi. Plau. in asin. Me tu hercle cū magno malo mihi obuiā occessisti.

Occipio veteres pincepro posuerunt. Plau. in am. Hi ego illi pureo si occipio atam oēm intertrapero.

Occido is. pe. pro. ex ob z cedo: qd serio siue pcutio in terficio: z ad exitū labor significat. Unde occidus quādoq; interfectus qñq; celus dicit. Mā apud Terentio. Occidus syrus in adelphis loquit. Do. occidit vbe menter cecidit. Nam occidere z pzoccidere ad cedem referebant. Sed occisum: hoc est interemptum vt Alpia. inquit: accipere debem? siue gladio siue fuste/vel alio telo vel manibus/ si forte strangulauit eū vel calce petiit/vel capite/vel qualitercūq;. Secūda est: qz occido pro interficio non solum de homine et ceteris animalibus dicit: sed etiā de plātis z herbis que licet non sentiant: tamen viuere dicunt. Tñ apo stolis: Qd feminas non viuificatur/ nisi prius moriatur. Hiero. in ps. Occidit vites cotū in grandine. Differētis inter se occisus z necatus/ qz occisus vult: necatus etiā sine ictu dicit. Unde veneno necatos nō occisos dicimus. Occisa etiā res dicit despe rata z perditā. Plau. Occisa tā est hęc res: hęc hoc negociū. Unde z occisioem z occisissimuz veteres dixerunt. Idem occisissimuz omniū qui viuunt. Hinc Occisito frequētatiū.

Occisito as. frequētatiū ab occido.

Occidio omis. idem qd occisio. Col. Sola ea fomēta non aspernatur lactis capini qd insusum tāū valet vt z blandiatur igneā seuitā differēs magnāq; occidionem gregis prohibens.

Occido dis. pe. cor. occidi occasum: ex ob z cedo. Laetian. le. v. Euanitibus breui religiones fallas z occasuram omnē pbilosophiā nemo dubitauerit significat obuenio. Unde occasio aliquādo interitio: a quo occasus pro interitu. Unde z de herbis z de arboribus quoq; dicit. Virg. Et fallax herba veneni occidit. Aliquādo caso siue defecō. Unde occidere sol dicitur: qz cadere videt dum mergit. Vel per metā pboram occidere sol: id mozi dicit dum mergi videtur. Quemadmodū ecetrario oiriū dum videt surgere. Lactā. li. ii. Stidebant siderū curius in occasuz mētiū solem atq; lunam in eandem partem semper occidere. hic pro defecendere sumit. Unde z pzoccido/ an occido. Plin. li. xviii. In quarto Cal. Dasi canis occidit sidus: z per se veuēmens z cui poccidere caniculā necesse sit. Luce. lib. j. rus. occidere pro mozi sumpfit. Sunt emi quidā qui discellum anime a corpore purant esse mozi. Sunt q nullū censent fieri discellum: sed vna animā z corpus occidere.

Occidens substantiū pe. cor. di: plaga in qua sol occidit. Unde z occidentalis plaga vocatur.

Occidū qd occidit: vel vbi sit solis vel alterius rei occasus. L'aud. Solus amozonio cinctus stymphali/ des arcu Appetio: occiduo ducis ab oibe greges.

Occipio is. pe. cor. ex ob z capio significat incipio. r. i. ui. li. j. Agere pozro occipit.

Occiput ex ob z caput significat posteriorē caput partem q fronti opponit. Dicit z occipitiū. Hiero. Lome in occipitiū frontēq; tornant.

Occulo oculis penulti. cor. luj. rum. ex ob z colo o in u mutata: licet quidā a celo compositū velint z significat abscondo siue sub terra constituo. Nam sensus in id concordat z declinatio. Qui enim circū vel contra colit occultit. Lactan. lib. de ira. Plurimi sunt quo:ū peccata occultantur. Virg. libro. ii. Geor. Et multa memoz occulte terra.

Occultus sic differt a celato qz occultū sit qd per se occultum est. Celatus dicitur de re que absconditur/ me videatur.

Oculo tas. frequentatiu est ab oculo lis. Vir. Mac virides etia occultant spineta laceros. Occumdo bis. et ob r cubo cubas. r significat morioz seu neco. Hiero. ad Eusto. Hec sola digna retribu...

Occupo pas. penul. core. et ob et capio: significat qd in comune siue in mediū positum erat: ante alios ca pio. Cicero libro. i. offi. Sunt autē nulla priuata na...

Occupatus uis. occupatus homo dicitur: qui ante negocio aliquo detentus non potest alteri ope ram dare. Cicero. Memo me conuenire uoluit cui es sem occupatus: hoc est cui excusarem me q quibudā aliis negociis essem puentus. Interdum occupare est locum tenere: seu vi capere. Lilius lib. xxiij. Mā r ipsa uocantibus ybim hanc accipiendū occupauit: id est nō vi cepit. Ab occupo fit pzeoccupo: quod est ante capio: vel ante possideo. L. acran. libro. vi. Pie occupabit em aduersarius nō resistent. Dinc Pie occupatio vel occupatio apud rhetores schemata qd dam: cū aliquid nos reticere dicimus: r tamen tacitū intelligitur: quod sit vel cum rem notam esse putam...

Occurro is. occurro/occursum: obui? no. An Occursus: obuiatio. Iuue. Occurrit marrona potens q molle calenum. Cic. p. Lluen. p. traslatione. Sed ego occurram expectatioi vestre iudices. Hāc occurere est in mente venire. Idē. Sed mihi cū de fenecture ali quid uellex scribere: tu occurrebas. Quā offerri: ut apud eundē. Occurrebat tibi ofo. i. offerebat se. An g obitare. Persi. Tenenti occurrit morbo. Huius frequentatiu est Occurro fas. Virg. Et inter agēdū Occursare capio conu ferit ille cauetor.

Oceanus pe. cor. r per simplex: propriū fuit uiri Te thys coniugis. Item eius de quo Har. Et quere ris si te scilicet oceanus. Et Oceanus mare dicitur quod uniuersam circūit terram. Aug. Hari magno dicitur terra qui uocatur oceanus: de quo insu te quoddā triguū in medio terraz: et facit ista maria nota nobis que nauigijs frequentantur. Dicitur oce anus ab ωκεανος: quod est uelox: restib? Solino r Ser uo. Quod et neutro genere Oceanum dicit: pzefer tim si mare sequit: ut Laper et Diobus testant. Fal sam tamen hanc opinionem Lusitan: id est Porru gallesij hac postgrate deprehenderunt: nā Colum bus nauarchus ultra Bades oceanum ingressus ul tra totidam zonam penetravit per oceanus ad In dos vsqz et beatoz insulas: nō tamen istam uelocita tem deprehendit: et ideo uidere proprijs oculis cre do sic octaua sciencia. Suidas ergo noster multo me li? scribit bis uerbis: ωκεανος η κυκλω της υης πασησ θαλασσης παρα το κεν τοσχιω ω κεανος δε μελαουσ τερητικου α και τροπη του α εις ω κεανος εσ ουπερ παρσησ τοσ α μοι και πασ θαλασσησ και την αι. Et quis sit

proprium Oceanus: aliquando tamen pro appella tiuo ponit: quādo partes eius significat: quo mō ma re cum totū significat: propriū est: cum partē appella tiuū: Nam a littoibus pterūqz accipit nomē. Ad dexterā siquidē ubi primū terram intrat Atlanticū di cit: ad sinistrā Hadiranus. Illinc Arabicus/ persic? indicus. Hinc Bitanicus/ germanicus/ scythicus. Postqz pō terras intrauit: Primo ab Iberia: id est Hispania/ Ibericum mare dicit. Tum a balearib? insulis Balearicū: posthac Marbonensū prouinciā contingēs Balticum: Deinde a Liguria ligusticum. Por vsqz in Siciliam a Thufcis thufcū siue Tyr rhenum a Tyrrhenis: siue a differentia superi infez. Superum em badriaticum uocamus: quod ad id ab uibe uenientes Apenninū cōscendam. Inde ab Ionibus Ionium: a Sicilia siculum: a Creta Creticū: ab Asia Asiaticum: a Pampibia pampybilū: r mul ta alia nomina: que enumerare longū esset. Docteta men Oceanum p quocūqz mari uiuipant. Virgali. Erunt oceano nos. Et sit Oceanus solū uastum in balneis: r cōfimo lacus altiusqz maior: uel ab eo nu mine: uel ab amplitudine uocatus: et a leuantū quoz strepitu: r marino quasi estu. Lampri. Oceanus qui solū primus inter principes Alexander appella nit: cum Traianus id nō fecisset sed diebus solia de putasset. Hāc thermanz magnitudo Rome quāta su erit Amianus docet libro. xvi. cum ait. Lauacra i vi be in modū puinciarū eperuera. Ab Ocean? fit ocean itis r idis. p filia ocean. Vir. li. iij. Geo. Ocean itides ambe. Ocean? na. num. possessiuuz: oceanides patronymicū se. ab oceanis.

Ociū proprie uacatio a labore. Lu? contrariū est ne gocium. Col. libro. ij. Sed em tam ociū q negociū ra tionē reddere maiores nostri cōsulerunt: nos quoqz monendos esse agricolas estimamus que ferūs sa cere: que nō facere debeat. Cicero. Et idipsum quod dat ociū: id est temporis: in quo possum? aliquid ope rari. Sed qz hi qui studijs litteraz operā dāt necesse est: ut ceteris negocijs uacui sine factū est ut ociū. p litterario studio accipiat. Quintil. Inquirendo/ scri bendo/ talia solemur ociū nostrum. Cicero. Quid dulcius ocio litterario: id est studio: r (ut ita dicā) ne gocioso ocio? Est ergo duplex ociū: aliud philoso fphicū/ aliud uulgare. Philosophicū bonum r hone stū. Uulgare seruire: cū desidia et inertia ab honesta exercitatione desistimus.

Ociosus: uacu?/ trāquillus/ secur?. Aug? libro. viij. Cō fest. Decū erat Alipi? ociosus ab opere iurisperico rum. Teren. in And. Ocioso iam nūc esse impero: id est securo. Nam nisi qui secur? est mon est ocio: us: ut inquit Dona. Hinc Ociose aduerbiū: quod est cum ocio. Teren. in Adel. Ociose nūc iam ilico hic conffl to. Aliquādo ociosus dicit sine causa/ sine fructu/ si ue superflu?. Ambro. Non ociosa hui? paralitica: nec angusta medicina est.

Ociosū uerbum dicit quod sine utilitate r loquētis r audientis dicit/ quasi superfluū. Si omisiss serijs (in quit Hiero.) de reb? friuol loquamur: r fabulas nar remus antiquas. Ceterū qui scurrilia replicat: et ca chinis oza dissoluit: r aliquid pferē turpitudinis: hic nō octoū uerbi/ sed criminossi tenebit reus.

Ociosus in ocio et quiete sum. Lilius contrariū est negocios. Cicero libro. iij. offi. Celi? Lani? eques ro manus: neqz infacet? et satis litterat? cū se syracusa ocia di cā nō negociā di cōtulisset: dicitabat se hortu los aliquos emere uelle. Ocyoz r ocysim? latina nomina pro celerioz r celeri mus sunt a postriuo greco: ωκυος: quo latini carēt. Plin. lib. ij. Mercurij sidus inferioz circulo fert no uem diebus ocyoze ambitu: modo ante solio exortū

no apud uirg
Oceanum interea
fingers nunciare
dignit. il partit
subare etc.

NB uide
in dictio
ne mane

modo post occasu splendens. Idē libro. xv. Quidā breuitate radicū senescere celerī arbores purā: qđ coarguit scilicet: quaz radices lōgissime / z senect' oculi / sima est. Hinc fiunt aduerbia ocy' et ocyllime: qđ et ociter dicit' p cito / z perā pmpie.

Ocyllū penul. core. herba ad boum pabulū fata / qua ciebant alium bobus. Id erat buisimodi. fadē mo / dios decē / ycie duos / tantundē et ēruilē in iugero / autūno miscebāt ac ferebant / admira etiā auena gre / ca cui nō cadit semen. Deducū nomē a celeritate na / scendi / hoc est ab ocy: qđ ualeat cito: vt inquit Tar / lib. j. dē re rus. hoc amplius dicit' ocyllū qđ citat al / uū bobus. Et ideo his dat' vt purgent. i. pabuli sege / res yridēs lecte ante qđ siliqz generēt: bobusqz dat' / vt citā aluū faciat unde nomen accipit. Ocyllū dō p / q. herba est quā vulgo basilicon appellāt: odoris opti / mi: dicit' ab o / redoleo.

Ocnus: mantus filius: qui Hancum vibem cōdidit. / Quo nomine nō tam significatur ignauus qđ labori / osus et indultuosus: sed cui' vici' sit prodiga: sed o / no isto alij viderint dicere nolo: bonū em est quādo / qđ declinare ad omniū odio.

Ocrea dicta est que crura tuet: qđ Cicerone auctore op / ponat' cruri: vel qđ sit inqualiter tubercata: vt inqđ fe / stus Apul. Hic galea caput: ille crura ocreis inuol / uit. Hinc ocreat': qui ocreis calciat' incedit. Plin'. / lib. viij. Ad reliquos vsus laboriose euellit' ocreat' / cruribus manibusqz tactis: manicus cōuolūtū ossis / lignē / ve conamentis.

Ocronus a. um. ab octo numero. Varro. Nutricare / ocronos porcos paruulos primo pnt incremento fa / cto a peritis dimidia pars remoueri solet.

Octophoz penul. core. uehiculū octo rotas habens. / Sueto. de Cal. Interdū adeo segnit' z delicate in / cessit: vt octophoro ueheret. Var. Octophoro fa / nus portat' amice phillipus.

Octopes: piscis polypp': a numero pedū.

Oculus dicit' est ab oculendo: qđ cilioz regnibus o / culat'. Latent em oculi sub cilijs et genis. Sūt autē / oculi pars corpis preciosissima: in quib' (vt Albert' / magn' inqđ) maxima indicia amoris et odiū existunt. / Sūt em veri cordis nunciū in quib' anim' inhabitat. / Plau. i. Hilt. Nā ego quidē meos oculos habeo: / nec rogo vřdos foris. Per trāslationē ponit' p indi / cio. Licet. i. Lel. Nec pō ille i luce mō atqz i ocul' ma / gnus: sed in' domiqz pñtatio. Dicunt' etiā oculi i ar / bor' furculis vnde germinat. Ab Oculis sūt Do / noculus / vnocul' / ianocul': et diminutiū Ocellus. / Peri. Patrāi fract' ocello. Rufus aut' domesticus / in Epigrammatis: παρτα σθερ φιλεω μουρογ / λεογ ακρισογ ο.μαα εχθαιρω στυρεοισ / αυδρασι τερπο μερογ.

Ocellatus a. tum. quod ocellos habet: ab ocello dimi / nutiū. Unde Sueto. in Aug. ocellatas nucez dixit / p multis fo: aminib' distinctas.

Oculē: plen' oculis. Plau' in Aug. Quos si arg' ser / uet qđ tor' oculē: fuit: que quondā Ioui Iuno cultodē / addidit / in nūqz seruet. Per trāslationē ponit' p pipi / caci: quasi qđ ex oculis cōstet. Apul. Verpiciatorem / ipso linceo vel argo / z oculēu torū.

Ocular' modo dicit' qui per totū corp' oculos habet. / Hiero. ad Pauli. Per totū corp' oculati sunt. Hō / dicit' qui oculos habet vigilantes: et qui cuncta per / spiciat: z callid' siue pñens est. Plau. i. Tru. Ipse plu / ris est ocular' relictis vn' qđ auriti decē. i. qđ pñens fuerit / videritqz. Plin. locū oculatissimū appellat' oculatissi / mū secrecissimūqz: Quis p pñentiū oculatissimus dici / possit manifestissim'. Et tūc ab oculo vocabulo nō / ad oculo verbo deriuat' sicut z oculissim' p charissi / mo. Plau. Oculissimū pñtiū amice.

Oculit' pe. cor. aduerbiū: sicut medullit' animi' fingit' / quo significat tam charū esse qđ oculū. Plau'. Qui / amant ancillā me oculitius.

Oculo as. ab Oculis fieri puto. Tertu. in Apologeti / co. Sed quia iam expolitros: et ipsa vibanitate dece / ptos in agnitionem veritatis oclularē. Hinc Inocu / lo et exoculo: a quo exoculatio fit: qđ est oculi eruo. / Plau' in Ru. Si berde illicillas hodie digito reti / gerit / perillit' ambo: multas nisi tūc exoculassit' vs / qđ adeo: donec qua domū abeat nesciat. Et hęc omnia / ab oculo is. deducuntur: Quis per duplex c. scribit'. / Lactā. lib. de opi. Et igit' oculi munitiozes essent ab / iniuria: cilioz regnibus oculuit. Unde oculos dē / ctos Carroni placet.

Ante D

De grece: cant' latine dicit'. Hodos dō via. / Odi defectiuū: vt Pulci. inquit. neqz pñens neqz futu / rā neqz participiū habet: sed tā pñentis qđ pñentit' tē / poris significationem tenet. Inuenit' tamen odio is. / odi / osum: futuro odiam et odibo. Hiero. in li. Pro / uer. Et impudentes odibū scientiā. Significat autē / odi: odio habere: quo osus. Unde exosus et opero / sus z osor: de quib' alibi.

Odiū: ira inueterata: vt inqđ Cicero libro. iij. Tus. In / terdum capis pro instantia / assiduitate / molestia / fasti / dio. Plau' in Ali. Jam hic me abegerit suo odio: id / est fastidio. Teren. in Lu. Neqz agri neqz vrbis odi / um vnqz me pcipit: id est molestia / fastidiū vel facie / tas pigo occupat. Odiū etiam siue (qđ ides est) odion: / nomen loci a cantu nomen habens. In eo em mus / ca certamina spectabant. Hęc ωδιστογ. Uicit. Sic / Pericles arthemensis inter cetera opera qđ Arthemis / extruxit / fecit et odion: in quo certamina musica spe / ctabant: quod multis sedib' z columnis epornatū su / isse historici scripserunt.

Odiolus: qui odio habet. Licet. Odiosū sane gen' bo / minū officia exprobantis. Aliquando capis p mole / sto. Ter. in Phormi. Si porro esse odiosi pergitis. / Odiose aduerbiū: cū odio.

Odeponcon: οδοιτροκον vulgo dicit' itinerarium. / Hiero. ad Paulā. Neqz enim odeponcon et' dīpo / sui scribere. Est em liber in quo annotant' pfectiōes / fluuū / vrbes / loca / nationes.

Odo: lře cōmutatiōe dicit'. polor. Hinc notū ē qđ signi / ficet oleo. Dicit' z odas. p odor / sicut bonos lepos.

Odozus a. um. pe. qđ ex se odore mittit' vt odora pi / nus. Aliqñ adorus ponit' p idagatore z sagaci. Cir / cil. lib. iij. Bene. Et odora cantū vis.

Odozat' a. um. qđ aliūde accipit odore: vt templū odo / ratū. Interdū sumit' p odorifero. i. qđ ex se odore ha / bet. Plin. li. xij. Quibusdā anis min' odorata puēit. i. / rosa hęcera magis oib' locis siccis qđ humidis odo / ratiōz. Cirs'. li. Geoz. iij. Dīce z odorata stabulac / cendere cedrū. Ser. odorata p odoriferam.

Odozas. z odoro: depon. Hiero. in lib. Sen. Odoza / tus est dñs odore suauitatis. Col. lib. vj. Deindenā / res pfricato / vt boies discāt odorari.

Odozator: odore sequit' vt canis: qđ z odorinsequ' dē.

Odozamentū: odoratio ipsa: siue qđ odoris gratia te / nem'. Plin. Omniū odoramentoz / atqz adeo herbarū / differētia est in colore / z odore / z succo.

Odozarius: qui odores conficit venditqz: a grecis aro / matopola dicitur.

Ante E

Oeanthe: nomen ciuitatis: que a quibusdā etiā cāthe / vocat'. Est etiā flos vuz: nā οψος vūz / z Τοαθοο / dicit' flos: oi in oe diph. latinam.

Oenanthē: vitis labulce florens vus. Colligitur cum